

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Департамент економічного та регіонального розвитку,
торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання
державних програм та контролю за їх виконанням Закарпатської ОДА
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

*Весь світ з вами,
якщо ви з нами !*

*Міжнародний та національний досвід
суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах
євроінтеграції*

м. Мукачево

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Департамент економічного та регіонального розвитку,
торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання
державних програм та контролю за їх виконанням Закарпатської ОДА
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ніредьгазький Університет (Угорщина)

***Міжнародний та національний досвід
суспільно-географічного розвитку туристичної галузі
в умовах євроінтеграції***

***Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції
29 жовтня 2021 року***

Мукачево 2021

УДК 338.486:91(477:4)(043.2)
М 58

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 листопада 2021 р.)*

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)*

Відповідальний за випуск – доктор географічних наук, доцент Смочко Н.М.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Смочко Н.М. – д.геогр.н., доц.; Папп В.В. – д.е.н., проф., Медвідь Л.І. – к.е.н., ст. викл.; П’ятка Н.С. – к.е.н., ст. викл.; Кампов Н.С. – ст. викл.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні аспекти суспільно-географічного розвитку туристичної галузі у контексті інтегрування України в європейський економічний простір.

М 58

Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. – Мукачево: РВВ МДУ, 2021.– 122 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Погляди редколегії не завжди збігаються з позиціями авторів

© Мукачівський державний університет, 2021

СЕКЦІЯ 3. ПРОМОЦІЙНА ПОЛІТИКА В ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІЙ СФЕРІ

УДК 338.48:006.063(043.2)

Касинець О.В.

Мукачівський державний університет

м. Мукачево

1954otokar@gmail.com

ТУРИСТИЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО – ВАЖЛИВА ЧАСТИНА ТРАНСКОРДОННИХ ВІДНОСИН ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Для Закарпатської області процеси міжтериторіального та транскордонного співробітництва вже традиційні як на державному, так і на регіональному рівнях усвідомили їх важливість і забезпечили організаційно-правові, фінансові та кадрові можливості для активізації участі регіонів у міжнародному співробітництві з метою більш ефективного використання природно-ресурсного потенціалу територій і підвищення життєвого рівня населення.

За своєю суттю транскордонне співробітництво регіону передбачає різного роду контакти людей, які зумовлюють спільну діяльність: родинні контакти (склалися історично і відбуваються завжди, не залежно від ступеня закритості кордону протягом тривалого періоду), соціо-гуманітарні (всі контакти, що відбуваються в сфері культури, історії, архітектури, освіти, науки, релігії, туризму, рекреації, взаємне надання послуг у сфері охорони здоров'я тощо); традиційна прикордонна торгівля (неформалізована купівля товарів та послуг на сусідніх територіях як для власних потреб, так і для продажу; зовнішня торгівля товарами та послугами на прикордонних територіях (формалізовані експортно-імпортні відносини на прикордонних територіях); виробнича кооперація – співпраця у виробництві товарів, наданні послуг та створенні матеріальних цінностей; спільні підприємства (формування спільних об'єктів в транскордонному просторі відповідно чинного законодавства сторін для виробництва продукції та надання послуг), транскордонні коридори; взаємодопомога у надзвичайних ситуаціях, у боротьбі з контрабандою, нелегальною міграцією (розробляється спільний план дій); спільне використання природних ресурсів, природоохоронні заходи (розробляється спільна програма забезпечення екологічної безпеки); просторове планування та облаштування території (просторовий розвиток транскордонних регіонів); спільне використання об'єктів інфраструктури (спільна розбудова інфраструктури з подальшим її використанням, розробка регулятивних

механізмів спільного їх використання); стратегія розвитку транскордонного в єдиному (інтегрованому) просторі транскордонного регіону.

В результаті міжрегіонального співробітництва здійснюються конкретні заходи розвитку туризму. На міжнародних туристичних виставках, організованих спільно з сусідніми регіонами, забезпечувалась безоплатна можливість для презентації туристичних організацій партнерських областей, зокрема: на туристичній виставці «Кошице Тур» (лютий, м. Кошице), на міжнародній туристичній виставці-ярмарку «Канікули» (березень, м. Ніредьгаза), на міжнародному фестивалі-ярмарку «Турєвроцентр-Закарпаття» (вересень, м. Ужгород), на туристичній виставці «Holiday and Travel Expo» (жовтень, м. Сату-Маре). Вказані заходи одночасно стали і місцем зустрічі фахівців з туризму, на яких в рамках конференцій обговорюються майбутні напрями міжнародної туристичної співпраці. Впродовж 2015 – 2019 років між Закарпатською областю та регіонами сусідніх держав – членів ЄС підписано Програми спільних дій Закарпатської області з повітами Марамуреш і Сату-Маре (Румунія); з Пряшівським і Кошицьким самоврядними краями (Словацька Республіка); з областю Саболч-Сатмар Берег (Угорщина).

Туристичний потенціал Закарпатської області на вітчизняному та міжнародному туристичних ринках був представлений в 2019-2020 рр. на наступних спеціалізованих заходах: Міжнародній виставці туристичних можливостей у регіоні «REGIONTOUR 2019» (січень, м. Брно, Чеська Республіка); туристичній виставці-ярмарку «INFOTOUR&CYKLOTURISTIKA» (березень, м. Градец Кралове, Чеська Республіка); 25-й Міжнародній туристичній виставці UITT «Україна – Подорожі та туризм» (березень, м. Київ); українсько-польських Днях Добросусідства (травень та серпень, с. Лубня Великоберезнянський район); словацько-українських Днях Добросусідства (травень, с. Убля Словацька Республіка); XXVII Міжнародній виставці-ярмарку «TT WARSHAWA» (листопад, м. Варшава, Республіка Польща) та ін. [1].

Важливу роль відіграють також ініціативи на рівні місцевого самоврядування, які головним чином базуються на угодах між поселеннями-побратимами. Так, Центр українсько-угорського регіонального розвитку в партнерстві з Асоціацією сільського туризму області Саболч-Сатмар-Берег (Угорщина) здійснив проект під назвою «Управління транскордонними дестинаціями в Закарпатській області та Саболч-Сатмар-Березькому регіоні». Загальною метою проекту було створення конкурентоспроможної та самодостатньої туристичної дестинації в прикордонному регіоні України та Угорщини. Унікальною ініціативою був проект «Інтегрована система велосипедних туристичних шляхів вздовж українсько-угорського кордону» в рамках українсько-угорського транскордонного співробітництва. Будівництво

транскордонних велосипедних доріжок (Лужанка-Берегово (3856 м) та Вилок-Дяково (3150 м) дає змогу зміцнити взаємозв'язки між прикордонними територіями цих країн [2, с. 6]. Завдяки реалізації проекту створена нова система спільного управління в сфері велосипедного туризму та створено спільний транскордонний велотуристичний регіон; забезпечується розвиток туризму в селах, які пропонують туристичні атракції на угорській та українській частині регіону.

Закарпатська область і прикордонні сусідні території ЄС розробили проект «СМАРТ музей – сучасні форми представлення культурної спадщини», загальна мета якого полягає у підвищенні кількості відвідувачів об'єктів історії та культури як ключових туристичних атракцій у прикордонних регіонах Угорщини, Словаччини та України, що пов'язані спільною історією та культурою, й які містять в собі величезний потенціал для розвитку туризму. Цільовими групами проекту є місцеві мешканці міста (90 000) та жителі Закарпатської області, туристи і відвідувачі замку Паланок (до 350 тис. на рік), Мукачівський історичний музей (в частині придбаного обладнання та створених туристичних продуктів), організації, підприємці та інші оператори ринку надання туристичних послуг [3]. Реалізація проекту передбачає виконання реставраційних робіт будівель Нижнього двору замку, щоб запобігти руйнації національної історичної пам'ятки, а також підвищити її привабливість для туристів.

Проект не тільки дозволить зберегти історико-культурну пам'ятку для наступних поколінь, але історичний музей зможе використовувати відреставровані приміщення (які наразі не використовуються) для створення нових експозицій та відкрити приховану частину пам'ятки для відвідувачів, а саме: створити смарт експозиції, історичний анімаційний фільм; створити онлайн базу даних з доступом до оцифрованих 220 експонатів; підготувати музейних фахівців (20 осіб з 3-х країн партнерів); розробити тренінгову програму для персоналу (представників з 3-х країн партнерів історичних об'єктів); проводити медіа промо-тури тощо [3]. Реалізація проекту сприятиме підвищенню туристичної привабливості об'єктів історії та культури в Словаччині, Україні та Угорщині, просуванню цільових історичних об'єктів через застосування ефективних інструментів маркетингу та транскордонної співпраці.

Отже, на сьогодні туризм виступає активним чинником активізації транскордонного співробітництва.

Список використаних джерел:

1. Туризм і рекреація. URL: <https://zakarpattya.gov.ua/zakarpattya/infrastruktura/turyzm-i-rekreatsiya/>
2. Інтегрована мережа велосипедних туристичних шляхів вздовж

українсько-угорського кордону. Центр українсько-угорського регіонального розвитку. Ужгород, 2013. 20 с.

3. План заходів із реалізації у 2021 – 2023 роках Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021 – 2027 років. URL: https://dfrr.minregion.gov.ua/foto/projt_reg_info_norm/2020/01/191220_1631_pz.pdf

УДК 338.47:656

Папп В.В., Ключа А.І.

Мукачівський державний університет

м. Мукачево

pappvv@gmail.com

РОЛЬ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ В ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ РЕГІОНУ

Лібералізація економічних відносин в сфері виробництва, міжрегіональних і зовнішніх торгових зв'язків окремих виробництв і регіонів гостро позначила проблему формування ефективного економічного простору і створення механізмів протидії дезінтеграційним процесам в міжрегіональній політиці. Роз'єднаність економічних інтересів і принципів ринкової поведінки підприємств-учасників єдиного, по суті, взаємопов'язаного технологічного процесу, має своїм наслідком зниження ефективності функціонування інфраструктурних галузей і, відповідно, регіонального господарського комплексу в цілому.

Об'єктивна необхідність координації відтворювального процесу в туристичній сфері з транспортно-логістичною складовою призводить до появи специфічних відтворювальних чинників, без яких не може бути реалізований відтворювальний процес. До таких чинників поряд із загальноприйнятими чинниками відноситься наявність логістичних механізмів в туризмі, диференційованих як по ієрархічних рівнях, так і в залежності від технології функціонування системи транспортної логістики.

Розробкам концептуальних основ транспорту та логістики присвячені праці вітчизняних вчених: Грициної Л.А. та Кошівської М.В. [1], Кутах О.П. [2], Лук'янової О.М. та Кривцун Д.Ю. [3], Попової Н.В. та Шинкаренко В.Г. [4], Стоколяс В.С. [5] та ін.

У більшості розвинених країн, де логістика отримала інтенсивний розвиток за два останні десятиліття, вже створені і системно працюють логістичні асоціації, друкуються засоби масової інформації з логістичних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>